

Становище

от проф.Красимир Драганов Тасков –композитор и пианист

Ръководител катедра “Композиция” в НМА “Проф.П.Владигеров” –София

за научната дисертация *-КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА
В ТВОРБИ ЗА ОРГАН ОТ ВЕЛИСЛАВ ЗАИМОВ, САБИН ЛЕВИ И АРТИН ПОТУРЛЯН*

на **Павел Валентинов Маджаров** - редовен докторант

за присъждане на научната и образователна степен “Доктор”

в професионално направление 8.3 МУЗИКАЛНО И ТАНЦОВО ИЗКУСТВО.

Познавам творческото развитие на докторанта Павел Маджаров от годините на обучението му в НМА, който още тогава имаше постижения в областта на камерната и симфонична музика, с интересно, нестандартно музикално мислене. Впоследствие той продължава развитието на потенциалните си възможности в сферата на научното поприще, като редовен докторант в ЮЗУ “Неофит Рилски” Благоевград.

Изборът на засегнатата тема за научен докторат “*КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В ТВОРБИ ЗА ОРГАН ОТ ВЕЛИСЛАВ ЗАИМОВ, САБИН ЛЕВИ И АРТИН ПОТУРЛЯН*” е определено впечатляващ и заслужаващ внимание, относно представяне и изсладване , като първо по рода си у нас **органно творчество** на български композитори.

Проблематиката, обхваща широк кръг аспекти на органното изкуство у нас, било като наличен инструментариум или като професионално творчество за орган –соло или с камерни състави, и е **обект** на подробно и аналитично изследване от докторанта.

Научната разработка е структурирана в няколко насоки – наличие и техническо състояние на органите в България , както и предложени анализи и обобщения на творби от трима български композитори.

А предоставените интересни и насочващи с въпросите си анкети в Приложение 6 с 16 изтъкнати български творци и изпълнители, които са избрани по активност и пряко отношение към органното изкуство, оформят представата за панорамност на художествени постижения и проблеми на разпространението им в тази сферата на музикалния живот у нас.

Анкетите дават относително точна представа /извадка за състоянието на новосъздадената музика , както и обстоятелствата, които спомагат или не за “интегрирането” ѝ в нашата обществено- културна среда.

Научната разработка предоставя пълна информация за състоянието и наличността на инструментариума , както дава и подробна представа за широкия диапазон сътворена музика за орган соло или в ансамбъл с други инструменти от български композитори в периода от 1972 г. до днес.

Докторантът Павел Маджаров анализира професионално, задълбочено и целево няколко творби за орган на автори с различен стилистичен почерк.

Методи, които са използвани в дисертацията са: *библиографски*

анализ , анализ на нотен материал от композиторска гледна

точка, диаграми, графики, схеми, таблици , снимков материал, които ясно очертават нагледно и конкретно заложената художествена и композиционна проблематика на предложените за анализ творби.

Павел Маджаров с композиторски поглед “отвътре”, съумява да вникне в сложната композиционна и идейна съдържателност на избраните творби и

да изведе редица изводи, характеризиращи индивидуалните и стилистични особености на всеки от авторите, на композиционните процеси за развитие.

Чрез осъществен подробен и задълбочен анализ на макро и микро структурно ниво, с прецизно изведен ритмо- интонационен и хармоничен план на творбата *Трио за пиано, ударни и орган от Велислав Заимов*, П.Маджаров засяга интересни авторски решения при тембровото взаимодействие в този нестандартен ансамбъл, с драматургичните си перипетии и логична архитектурна последователност.

Направените 11 *Извода* в достатъчна степен дават ясна представа за художествената и технологична основа на тази творба.

С интерес може да бъде проследена взаимовръзката между интерпретатор и създател на органна музика, т.е. как изпълнителското изкуство повлиява композиторската работа и обратно в активната творческа дейност на **Сабин Леви** и включените творби в настоящата дисертация. „*Триптих за орган*“ е избран за анализ, защото няма еквивалент на българско органно творчество от такъв вид, както пише той. „Триптих за орган“ се състои от *Три медитации*, като част от мащабен проект от 32 пиеси за орган : “Отразяващ басейн”/ “Ела!” /“Ехо”.

Освен широко използвани полифонични похвати , в творбите се наблюдават *минималистичен подход* и постепенен *разпад на средствата*.

Използвани са също така *модификации на тематично ядро*, които изграждат цялостно някои от частите.

При развитието на материала се наблюдава стремеж към *различие чрез подобие*, което създава хомогенност на цялото.

Тези ценни констатации и изводи на докторанта насочват в посока към оригиналното авторово мислене.

Интересни са съпоставките със средновековната църковна музика на арменския духовен деец от тази епоха Нерсес Шнорхали, който въвежда регулярния ритъм от светската музика в духовните песнопения.

Артин Потурлян с „*Четири духовни песнопения по Нерсес Шнорхали (1101-1073)*“ представя избрания от него първоизточник на *съвременен език*, съобразно предложения традиционен звуков и смислов модел, като една от най-предизвикателните страни на подобен род композиционни работи.

Осъществена е **симбиоза** на характерни черти от *западноевропейската, българската и арменската музикални традиции*, като основен похват е използваната **линеарност в излагането на тематичния материал**.

Методологична основа на научното изследване очертава ясно целите и задачите, които Павел Маджаров представя и решава с научни аргументи и изводи в аналитичната си работа, подкрепена с ценна информация от различни източници –статии, научни трудове, интернет.

Смятам, че “пресечните точки” между докторант и научен ръководител-проф.д.изк. Йордан Гошев са дали необходимия качествен резултат в осъществяване на завършен и с приносен характер **докторат**, в неразработвана досега зона на българското музикознание.

Като имам предвид представената цялостна обемна информация, подкрепена с професионална научност и значимост на това изследване и неговия приносен характер, убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на **Павел Маджаров** образователната и научна степен **“Доктор”**.

София, 20.01.2020

проф.Красимир Тасков